

שבת
שלום!

ביתנו החדש

ארגון לשלום בית וחנוך ילדים, בראשות הר"ג אבנר קוואס שליט"א

ביחד

תכונות האיש

היום קיימות צרכניות ענק ובהם מצרכי מזון ומוצרים לבית. הגיע יום הקניות החודשי... תוך כדי ההתארגנות פנה הבעל לאשתו ושאל: הכנת רשימה? איזו רשימה? היא שאלה. רשימת קניות... הוא ענה. והיא השיבה: אני לא צריכה רשימה, אני רואה ונוכרת... וזה הסוף שלו... כי היא נזכרת בכל.

היא לוקחה איתה עגלת ג'מבו ונכנסת לצרכניה. בכניסתה היא חושבת לעצמה: כבר באתי... כבר אני פה... כבר מצאתי חניה... הרי לא אבוא לכאן אלא רק בעוד חודש... ולכן, כשהיא מגיעה למדף השימורים היא לא לוקחת קופסה אחת אלא מורידה רבע מדף... שתי קלה - חצי מדף... נרות נשמה - את כל המדף... וכשהיא מגיעה לקופה העגלה בהריון... לא פעם ראינו אשה שמילאה עגלה במוצרים וכשהיא הסתובבה לרגע... בעלה,

בזריזות מפליאה, החזיר חלק מהם למדף... לעומתה, האיש הולך לסופרמרקט עם רשימה מדויקת של מצרכים. הוא לא לוקח איתו עגלה, אלא את הסל-קל הקטן מהברזל... אם תעקבו אחריו תראו שכשהוא מגיע לאמצע הסופר הוא מבין פתאום את גודל הרשימה שאשתו הכינה. הוא נעצר, פותח את הטלפון שלו, מתקשר לאשתו ותוך כדי שיחה איתה הוא שולף את העט ומוחק מצרכים מהרשימה: זה אין... אין!!! את זה, אפילו אם תבכי לא אקנה לך... זה מותרות... מותרות, את שומעת... את זה, תבדקי, יש לנו במחסן... תבדקי... זה אולי... זה לא... בסוף הוא לוקח שקית חלב ויוצא... אשתו קוראת לו קמצן, אבל הוא לא קמצן, הוא מחושבן. יש לו מעצורים חזקים שמונעים ממנו לפתוח את הארנק!

פרסומות - אם נתבונן בפרסומות נראה שהרוב המכריע שלהן פונה לנשים. הסיבה לכך היא שנשים אוהבות לקנות והן נחשבות לכח קניה עצום. אם הפרסומות היו מופנות רק לגברים, כל המותגים היו פושטים את הרגל, ולבסוף... גם את היד!

זוג יושבים וקוראים את העיתון, הם רואים פרסומת מרהיבה של מפל מים שנופלים לתוך נהר, ובה תמונה של מטהר, שישה פילטרים במבצע שלא יחזור - 100 ₪ ב-300 תשלומים. מיד היא אומרת: בעלי, זה גרושים אגורה ליום... חייבים לקנות... ובעלה, הופך את הדף באדישות ואומר: כולם שקרנים... רמאים... היא כבר שותה את המים מהעיתון עם קש... והוא קר כקרח! גברת, גם לאיזון הזה את זקוקה! (מתוך הספר 'ביחד')

פרשת השבוע

לקראת השנה החדשה

אנו ניצבים בפתחה של שנה חדשה. אין אנו יודעים מה יהיה במהלכה אם לטוב ואם למוטב וכולנו מביטים קדימה לעתיד טוב יותר מכל הבחינות. בתפילת מוסף של ראש השנה אמרנו: "...ועל המדינות בו יאמר, איזו לחרב ואיזו לשלום, איזו לרעב ואיזו לשבע, ובריות בו יפקדו להזכירם לחיים ולמות. מי לא נפקד כהיום הזה..." מכאן אנו למדים שהכל היה מונח על כף המאזניים, שלום או מלחמה, פרנסה טובה או חס ושלום דלות, חיים או מוות, ולא דווקא מוות פיזי, הכוונה גם איזה סוג של חיים יהיו לנו בשנה החדשה, חיים שמחים של מילוי וסיפוק רוחני, חיים עשירים בתוכן, חיים של שלום, או חס וחלילה להיפך.

איך אנו יכולים להטות את הכף לכיוון החיובי לטוב לנו כל הימים? מצינו בדברי חכמנו ז"ל פתרון נפלא לשאלה זו, שנותן יכולת הכרעה אישית לכאן או לכאן. "בתר רישא גופא גריר", כלומר, הגוף נמשך אחרי הראש! לכולנו ידוע שלגוף אין משיכה או נטייה או תזוזה מצד עצמו אם לא שהמוח שבראש פוקד עליו. לפי ההבנות וההחלטות של הראש כך יפעל הגוף.

תחילת השנה, החודש הראשון בשנה, הוא בבחינת "הראש" שאחריו נמשך כל "הגוף" שהוא המשך השנה כולה. כולנו יושבים בראש השנה ואוכלים "סימנים". כי היום הראשון וכן החודש הראשון בשנה רומזים בצורה תמציתית על כל השנה כולה. לכן לא טוב לכעוס בתחילת השנה כדי שלא ימשך מזה כעס לכל השנה כולה, וכן להיות בשמחה, כדי שימשך מזה לכל השנה כולה.

ברור לנו שדברי חז"ל אינם מליצות בעלמא אלא הוראות חשובות שמהם ימשך הטוב לכל השנה כולה. מכאן הוראה גדולה וחשובה לכולנו - להתחזק בתחילת השנה בהתנהגות מעולה, בכבוד, באופן הדיבור, בסבלנות ההדדית, ומעל הכל, ברצון העז לפתוח "דף חדש" ביחסים בבית, בין בני הזוג ההורים וגם כלפי הילדים. עלינו להשתדל בכל כוחנו, ולהרגיל את עצמנו בתחילת השנה להיות יותר ויותר אנשי חסד, להתבונן במצוקות של השני, לחשוב יותר בכיוון שלי. מה אני יכולה לעשות כדי שיהיה יותר שמחה בבית, אחדות, שלוה ושלוש,

הרי את הכלים כבר קיבלנו בסדנאות, בהרצאות ובסופי השבוע, כל מה שנשאר הוא רק ליישם. אם נתרגל את הכלים והעצות, ניתרגל לבצע אותם, עד שבמשך השנה ההרגל יעשה טבע ואז ההתנהגות תשתפר מעצמה ותוקל מעלינו העבודה הקשה של ההתחלה.

כפי התנהגותנו והקבלות שנקבל בימים אלו נוכל להטות את המאזניים לכף זכות והקב"ה יאמר למלאכי השרת - ראו כיצד בני משנים את דרכם ומוכנים לקבל עליהם דרך חדשה.

ללא ספק, הקב"ה החפץ בטובתנו, יחתום אותנו לחיים טובים ושלוש מתוך אושר, בריאות, שלוה והרבה נחת בגידול הילדים. ויתקיים בנו הכתוב: "ותאם הדבקים בה' אלוהיכם חיים כולכם היום".

שבת שלום ומבורך
אבנר קוואס

רופא שיניים וסנדלר היו גרים באותו בנין.

הרופא בקומה 4 והסנדלר בקומה 1

בכל פעם שהיו נפגשים היה הסנדלר אומר בברכה:

"בוקר טוב קולגה, הרופא השתומם ושאל: "קולגה",

איך הגעת לזה שאנחנו קולגה?

השיב הסנדלר: כי כל מי שיורד ממך לטיפול

אומר: איזה סנדלר הרופא הזה...

נדיה

חינוך או אילוף

המילה אילוף, קצת צורמת כשמדברים על חינוך ילדים. אילוף שייך יותר לבעלי חיים ולא לבני אדם. אז למה אנחנו משתמשים בכל זאת במילה 'אילוף'?

שתי תשובות לדבר:

א. כדי לתת ניווט למילה חינוך, ודרך זה נוכל להבין יותר את יסודות החינוך.

ב. אנחנו בעצמינו נעזרים לפעמים בשיטת האילוף. נקדים ונאמר, שכמו בחולי הגוף, כך בחולי הנפש. אם יודעים לתת את הדיאגנוזה הנכונה כבר יש בידינו חצי תרופה. רופא טוב אינו הרופא שמחלק תרופות בדרך של נסיון על המטופל, אלא באבחון נכון וקולע של הבעיה. ניתן דוגמא, מושיקו, ילד בן שבע, נכנס הביתה כשאבא היה בסלון. הוא אמר מילה גרועה ששערוותיו של אביו סמרו.

אביו קרא לו, נתן לו פליק ואמר: האזנים של אבא שלך לא ישמעו מילים כאלו, אתה מבין? ... התמונה של סבא שלך ז"ל לא תשמע דיבורים כאלו, אתה קולט? ... ואז האבא סיכם ואמר לו: מושיקו, תשמע אותי טוב טוב, אם תדבר יפה תקבל במבה, אם לא תדבר יפה תקבל בומבה... לאחר חודשיים מושיקו שינה את סגנון דיבורו והתחיל לומר מילים יפות ועדינות. - אבי, האם אתה מוכן ללכת עמדי? קוראים יקרים, האם מושיקו מחונך או מאולץ? כאן חלק מההורים יאמרו שהוא מחונך, הראיה לכך שהתוצאה הושגה, כי הילד מדבר יפה. אבל לכולנו ברור שזה זמני בלבד, והילד יותר מאולץ מאשר מחונך. לצערנו, הרבה מאד הורים משתמשים בשיטת 'השוט והגזר'. ואם כן, יש מצב שאנחנו בעצם מאלפים ילדים. אם זהו אילוף, אז מהו חינוך?

סיפור לשבת

הרב יחזקאל לנדא זצ"ל

השעה הייתה שעת בוקר מוקדמת מאוד. תושבי יאמפולה נמו את שנתם. מחוץ לביתו של רב העיר, הגאון רבי יחזקאל לנדא המתינה כרכרה רתומה לשני סוסים. רבי יחזקאל וחתנו הנאמן ר' יוסף יצאו בלאט מן הבית ועלו על הכרכרה. "לפראג!", הורה רבי יחזקאל לעגלון. לאווירת החשאיות שאפפה את הנסיעה היו שתי סיבות, אחת, כדי שבני יאמפולה לא ידעו על היציאה מעירם, ושנייה, כדי שבני פראג לא יידעו על הכניסה לעירם.

הדבר אירע בחורף תקט"ו. קהילת פראג המעטירה שיגרה אל רב העיר יאמפולה הזמנה לשבת על כס הרבנות בעיירה. ההצעה דיברה אל ליבו של רבי יחזקאל, אך אף שהחליט להיענות לה ביקש לעמוד מקרוב על אופי העיר ויושביה. לכן סבר רבי יחזקאל כי מוטב לו לבקר בה כאלמנה, וגם לא להסב דאגה מיותרת לבני יאמפולה. כעבור זמן הגיעו ליעדם. רבי יחזקאל הורה לעגלון למצוא אכסניה צנועה בפאתי פראג, כדי שזהותם לא תיחשף. התפללו השניים שחרית, סעדו סעודת בוקר ומיד שקעו בלימוד. לעת צהריים פנה רבי יחזקאל אל חתנו: "יצא-נא, ר' יוסף, לעיר ותור אותה למעני. הלא לשם כך באנו לכאן. פקח עיניך לראות אם יראי-שמים תושביה, או חלילה פורקי-עול. הטה אוזניך לשמוע אם יודעי-ספר האנשים או שמא בורים ועמי-הארצות הם." נתהרהר קמעה רבי יחזקאל והוסיף: "אין כוונתי שתלך אל יושבי בית-המדרש, שכן אלה בוודאי יראים ושלמים והוגים בתורה. בדוק דווקא בקרב תושבי העיר הפשוטים, בין אנשי העמל, המתפרנסים מיגיע-כפיהם. מהם נוכל לעמוד על טיבה של העיר."

יצא ר' יוסף למלא את שליחות חותנו. התהלך ברחובות העיר, מחפש הזדמנות להתודע לאנשיה. אלא שהכול נחפזו לענייניהם הדחופים והוא לא הצליח לפתח שיחה עם איש. בינתיים נטו צללי ערב וחשכה ירדה על רחובות הגטו היהודי של פראג. ר' יוסף התהלך מכאן לשם, מתוסכל מאי-הצלחתו למלא את השליחות שהטיל עליו חותנו.

לפתע הבחין באור הבוקע מבית-מזיגה. "אולי מכאן תצמח ישועתי". נכנס פנימה והזמין לעצמו כוסית משקה, כדרך המקום. הוציא ספר קטן מחיקו והחל לעלל בו, בעוד עיניו בולשות לצדדים. וכך, בעודו ממלא את כוסו של החייט, התפתחה בין השניים שיחה תורנית ערה.

כעבור רגע נכנס לבית-המזיגה יהודי שחזותו החיצונית העידה עליו כי חייט הוא. "שומע אתה, הירשילי?", פנה המוזג אל החייט, "תמיהה גדולה היא בעיניי על הרמב"ם בפרק א' מהלכות גזלה ואבדה, האומר דברים הנראים סותרים את הגמרא שלמדנו לא-מכבר בשיעורו של ר' אברהם!". אדם נוסף, לייב שמו, שאף הוא נראה כבעל-מלאכה בסוף יום עמל, הצטרף עד מהרה לדיון וחיווה את דעתו בסוגיה הנדונה. אחרים מיושבי בית-המזיגה לא נשארו אדישים לוויכוח המתלהט והצטרפו אליו גם-כן. ר' יוסף, שישב כל העת מן הצד, שמר על שתיקה והוסיף לעקוב אחר הנעשה ממתין לראות איך ייפול דבר. "רבותי!", קרא לפתע אחד מבני החבורה, "עוד מעט – יבוא יענק'ל, שומר הלילה של הגטו. מובטחני בו שידע להכריע בוויכוח." כעבור כמה דקות נכנס פנימה איש גבה-קומה. עיני כול הופנו אליו. לר' יוסף לא היה ספק זה יענק'ל, שומר הלילה. יענק'ל הזמין לעצמו כוס משקה גדולה. בירך 'שהכול' בקול רם, עצם את עיניו לרגע ולאחר מכן פתחן וביקש מהמתווכחים להרצות את דבריהם. הקשיב יענק'ל לדוברים בריכוז. לאחר מכן, בקול שקט ובוטח, החל להשליט סדר בדברים: הפריד בין הדבקים, דקדק בפרטים, העמיד את דברי הרמב"ם על מקומם ועקר מן היסוד כל אפשרות לסתירה מהגמרא. יושבי בית-המזיגה הביטו בעיניקל בהערצה. כעת ידע ר' יוסף כי יכול הוא לשוב אל חותנו ובפיו תיאור נאמן של יהודי פראג הפשוטים אנשי העמל המתפרנסים מגייע כפיהם. עם שובו לאכסניה סיפר לחותנו דברים כהווייתם. רבי יחזקאל הקשיב לדברים בפנים נוהרות. "אכן, לא הייתה הפרזה בתיאורה של פראג באוזניי", הפטיר.

אולם כעבור שעה קלה של הרהורים שינה לפתע רבי יחזקאל את טעמו ואמר: "אלא שעתה נשאלת שאלה הפוכה האומנם ראוי אני לפראג?! – עיר שאפילו בעלי-המלאכה שלה אנשי-תורה מובהקים הם, ייתכן כי זכאים הם לרב בעל שיעור-קומה אמיתי!". למחרת בבוקר נפגש רבי יחזקאל עם פרנסי העיר. אלה נדהמו כשנדע להם כי יממה תמימה שהה הגאון בעירם והם לא ידעו כלל. העלה לפניו רבי יחזקאל את תהיותיו בדבר התאמתו לכהן כרב העיר.

התפעלו הפרנסים מן הענווה הכנה של מי שגאונותו בתורה נודעה בכל רחבי העולם היהודי. רק לאחר שפרנסי העיר הרבו עליו הפצרות באומרים כי אין מתאים וראוי ממנו לפראג. ניאות רבי יחזקאל לכהונה. קרוב לארבעים שנה כיהן ה'נודע ביהודה' ברבנות פראג, עד פטירתו. (פניני עין חמד)

קו המשפחה העולמי

ייעוץ והכוונה עם יועצים ללא עלות
בנושאי שלום בית וחינוך ילדים

בימים א-ה בין השעות 09:00-23:00

הפנייה ליועצים/ות מוסמכים בכל רחבי הארץ

חיג מחו"ל +972-796990699

9421*

